

Urkiolari buruzko MINIgida

**Urkiolako Parke Naturalaren
azterlari txikientzako
behaketa -koaderno**

Mikel del Reguero
Mikel Valverde

Urkiolari buruzko MINIgida

**Urkiolako Parke Naturalaren
azterlari txikientzako
behaketa -koaderno**

Urkiolari buruzko MINIgida

**Urkiolako Parke Naturalaren
azterlari txikientzako
behaketa -koaderno**

Bildumaren 4. zk.

Aurreko zenbakiak:

1. Urdaibairi buruzko MINIgida (1997)
2. Hiri inguruneari buruzko MINIgida (1997)
3. Ezkerraldeari buruzko MINIgida (1998)

Urkiolari buruzko MINIgida
UNESCO Etxea-Euskal Herriko UNESCO
Zentroaren argitalpena da

ARGITARATZAILLEA:

Bizkaiko Foru Aldundia
Ingurugiro eta Lurralde Ekintzarako Saila

EGILEA: Mikel del Reguero

IRUDIAK ETA KOMIKIA: Mikel Valverde

ITZULPENA: Julen Álvarez

KOORDINAZIOA: Mónica Díez Salinas / M. Carmen de la Huerga

DISEINUA: I ♥ VALLEJO

ARGITARALDI HONETARAKO ©: Bizkaiko Foru Aldundia

IRUDIETARAKO ©: Mikel Valverde

1. ARGITALPENA: 2000ko urtarrila (2.000 ale)

INPRIMITZAILLEA: Berekintza Inprimategia, E.M.

ISBN: 84-7752-293-6

LEGE GORDAILUA: BI-2.319-99

HITZAURREA

MINIgida honetan zehar, gure lagun Martin eta Mari Anbotoko Damaren eskutik, Urkiolako Parke Naturala ezagutuko dugu; historiaz eta kondairaz jositako leku bat, Naturaz gozatzeko parada eskainiko diguna.

Urkiolan barrenako gure ibilbidean Parkean bizi den zenbait landare eta animalia espezie ezagutu, ingurune honen zati diren Durango aldeko mendien ikuskizun zoragarriez gozatu eta leku honetan euskal nekazal ingurune tradizionalak, desagertzeko zorian dauden bizimodu tradizionalak eta bere mito eta ohiturek bizirik dirautela egiaztatu ahal izango dugu.

Hemen aurkezten dizugun MINIgida honek Urkiolako Parke Naturala ezagutzen eta denok hain berezia den leku hau babesteko eginbeharrean gure ekarpena egiteak duen garrantzia ulertzen lagunduko dizu.

Maria Esther Solabarrieta Aznar

Ingurugiro eta Lurralde Ekintzarako Foru Diputatua

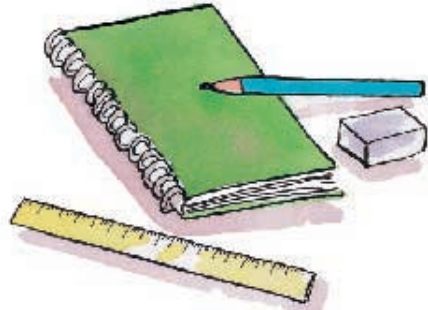
BISITALDIRAKO INFORMAZIO PRAKTIKOA

TOKI ALAI

Komenigarria da TOKI ALAIra (Urkiolako Informazio eta Interpretazio Zentrora, hain zuzen) aldez aurretik deitzea, ikuslegoarentzako neguko eta udako ordutegiari buruzko eta eskola-taldeentzako bisitaldi gidatuak adosteko informazioa eskuratzekotan.

TOKI ALAIren telefonoa: 94 681 41 55

MINIgidan PROPOSATZEN DEN IBILBIDEA BURUTZEKO GOMENDIO OROKORRAK

- Argitalpen honetan jasotako ekintzek heziketa eskaintza irekia osatzen dute, ikasleen adinera, txangoaren datara edota irakasleak hautatutako ikuspegi pedagogiko eta tematikora egoki daitekeena.
- MINIgidak dokumentazio osagarria bilatzeko eskatzen duten behaketa-ekintzak eta gelan egin beharreko beste zenbait eskaintzen ditu.
- MINIgida honetan proposatutako ibilbide osoa (ikus "Pirataren Planoa", 21-22 or.) 6 km luze da gutxi gora-behera.
- Geldialdi bakoitzean proposatutako ekintzak egiteak 30 minutu eta ordu baten arteko tartea eskatzen du. Behaketa-irteeran gehienez 3-4 ordu ematea da gure aholkua. Honela zaila izango da txango bakar batean 4 edo 5 geldialdi baino gehiagoosatzea.
- Gomendagarria da ibilbidea urtean hirutan edo lautan egitea, urtaro bakoitzean behin.
- Mendian ibiltzeko eta klima baldintzei begira egokiak diren arropak eta oinetakoak eraman beharra dago. Har ezazue kontuan Urkiolan hotza eta euria oso arruntak direla.

PARKERAKO SARRERAK

GARRAIO PUBLIKOA: GASTEIZETIK DURANGORAINOKO AUTOBUS-LINEA (Urkiolako Gaineko geldiunea)

Ordutegi, geldiune eta prezioei buruzko argibideak lortzeko telefonoak: 94 681 14 32 / 945 28 64 66

ALOKATUTAKO AUTOBUSEK PARKEAN N-240 ERREPIDETIK SARTU BEHAR DUTE (DIMATIK, HAIN ZUZEN).

10 METRO BAINO GEHIAGOKO IBILGAILUEK DURANGOTIKO SARRERA DEBEKATUTA DUTE, LINEA-AUTOBUSA KENDUTA.

AURKIBIDEA

	<u>Or.</u>
LEHEN GELDIALDIA	
TOKI ALAI ZENTROA	14
BIGARR-EN GELDIALDIA	
ELORRI ZURIKO PALAXUA	20
HIRUGARR-EN GELDIALDIA	
PAGO INAUSIAK	35
LAUGARR-EN GELDIALDIA	
TXILAR ETA OTEEN OTALURRA	45
BOSGARR-EN GELDIALDIA	
PINU GORRIEK OSATUTAKO PINUDIA	58
SEIGARR-EN GELDIALDIA	
SAIBI MENDIA	64
ZAZPIGARR-EN GELDIALDIA	
ITURRIA	79
ZORTZIGARR-EN GELDIALDIA	
URKI ETA PAGOEK OSATUTAKO BASOA ...	85
BEDERATZIGARR-EN GELDIALDIA	
HAGINA	90
HAMARGARR-EN GELDIALDIA	
URKIOLAKO SANTUTEGIA	98

TIRA, URKIOLAKO PARKE NAZIONALA NIK USTE BAINO
HANDIAGOA DA...! NON OTE DAUDE GAINERAKO IKASKIDEAK?

USTE DUT OSTERA
ERE SARTU DUDALA
HANKA...! MAISU
ETA GIDARIAREN
OHARREI KASU
EGIN BANIE EZ
NINTZEN GALDUKO

GAINERA, KOBAZULO
HONETARA HELDU
NAIZENETIK ABAIL
EGINDA NAGO, EZ
DUT GORPUTZALDI
ONIK... LEKU
HONETAKO GIROA
ARRAROA... ARRAROA
DA OSO!

A ZER NOLAKO
ZORABIOA! ESERI
ETA ATSEDENAL-
DITXO BAT HARTUKO
DUT... HONEK LEKU
ONA EMATEN DU!

arxel valverde / 18

Kaixo, lagunok! Mari naiz, Anbotoko Dama, haitzuloetako jainkosa. Badira milaka urte Anbotoren oinaldeko kobazulo batean bizi naizela, bertan sutan murgildutako nire adats urreztatua orrazteko erabiltzen dudan urrezko orrazi hau bezalako altxor izugarriak gordetzen ditudalarik. Gurtzen nauten artzainen jainkosa naiz eta nire beldur dira. Iratxo orenen erregina naiz, boteretsuena. Ederra eta dotorea naiz, baina, ai! Apatxak ditut. Neu naiz lehorte, erauntsi eta txingorteen zergatia. Argi-pirrintek iragartzen dute nire etorrera gezurtiak, lapurrak, harroputzak eta emandako hitza jaten dutenak zigortzeko.

Baina ez zaitezte ikaratu, ez natorkizue zigortzera (badakit jende zintzoa zaretela), hain ondo ezagutzen ditudan mendi hauetan zehar zuek gidatzera baizik, gal ez zaitezten eta Natura, nik ordezkutzen dudan Ama Lur maitea, Urkiolako Natur Parkeak babesten duena, elkarrekin ezagut dezagun.

BAZENEKIEN...

